CENTRALNA BANKA CRNE GORE
PODGORICA
Br. 09-2754/14-2004
PODGORICA, 07.06. 2005 god.

CENTRALNA BANKA CRNE GORE

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI I IZVJEŠTAJ REVIZORA ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2004. GODINE

Sadržaj

Broj strane

Izjava o odgovornosti rukovodstva

Izvještaj revizora 1

Bilans stanja 2
Bilans uspjeha 3
Izvještaj o promjenama na kapitalu 4
Bilans tokova gotovine 5

Napomene uz finansijske izvještaje

1 Djelatnost 6
2 Okruženje u kojem posluje CBCG 7
3 Osnov za sastavljanje finansijskih izvještaja 8
4 Pregled značajnih računovodstvenih politika 8
5 Gotovina i gotovinski ekvivalenti 11
6 Oročeni plasmani kod stranih banaka 12
7 Krediti i avansi dati Vladi od prethodnika Centralne banke 12
8 Krediti i avansi dati domaćim bankama od prethodnika Centralne banke 13
9 Ostala sredstva 14
10 Osnovna sredstva 15
11 Računi komercijalnih banaka 16
12 Računi Vlade i drugih organizacija 17
13 Obračunati troškovi kamata i druge obaveze 17
14 Obaveze po osnovu primarne emisije prethodnika Centralne Banke 17
15 Kapital, nerasporedjena dobit i ostale rezerve 18
16 Prihodi i rashodi kamata 18
17 (Rezervisanje)/ukidanje rezervisanja za umanjenje vrijednosti kredita 19
18 Prihodi i rashodi od naknada i provizija 19
19 Ostali operativni prihodi 19
20 Troškovi zaposlenih 20
21 Ostali troškovi poslovanja 20
22 Upravljanje finansijskim rizicima 20
23 Potencijalne i preuzete obaveze 24
24 Realna vrijednost finansijskih instrumenata 25
25 Transakcije sa povezanim stranama 26
26 Događaji posle datuma bilansa stanja 26

IZJAVA O ODGOVORNOSTI RUKOVODSTVA

Skupštini Republike Crne Gore

1. Sastavili smo finansijske izvještaje za godinu koja se završila na dan 31. decembra 2004. godine, koji prikazuju istinito, u svim materijalno značajnim aspektima, finansijski položaj Centralne Banke Crne Gore ("CBCG") sa stanjem na dan 31. decembra 2004. godine, rezultate njenog poslovanja i bilans tokova gotovine za godinu koja se tada završila. Rukovodstvo je odgovorno da obezbijedi da CBCG vodi računovodstvene evidencije, u skladu sa Zakonom i važećim propisima Republike Crne Gore, koje su pogodne da iskažu finansijski položaj CBCG, rezultate njenog poslovanja i bilans tokova gotovine u saglasnosti sa Zakonom o Centralnoj banci Crne Gore ("Zakon") i Međunarodnim Standardima za Finansijsko Izvještavanje ("IFRS") koji uključuju Međunarodne Računovodstvene Standarde ("IAS") i tumačenja izdata od strane Odbora za sastavljanje Međunarodnih Računovodstvenih Standarda. Rukovodstvo takođe ima odgovornost za preduzimanje takvih aktivnosti koje omogućavaju da se sačuvaju sredstva CBCG i spriječe i otkriju pronevjere i druge nepravilnosti.

2. Rukovodstvo smatra da je, u sastavljanju finansijskih izvještaja prikazanih na stranama 2 do 26, CBCG primijenila odgovarajuće računovodstvene politike, na konzistentnoj osnovi i uz primjenu razumnih i objektivnih ocjena i procjena.

3. Finansijski izvještaji su odobreni u ime rukovodstva.

Zdenka Rakočević
Direktor Službe za
računovodstvo i finansije

CENTRALNA BANKA CRNE GORE
PODGORICA

Ljubiša Krgović
Predsjednik Savjeta
Centralne banke Crne Gore

23. maj 2005. godine

Podgorica

PRICEWATERHOUSECOOPERS

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
Makedonska 30/IV
11000 Belgrade
Serbia and Montenegro
Telephone +381 (11) 3302-100
Facsimile +381 (11) 3302-101

IZVJEŠTAJ REVIZORA

Rukovodstvu Centralne banke Crne Gore

1. Izvršili smo reviziju priloženog bilansa stanja Centralne banke Crne Gore ("CBCG") sa stanjem na dan 31. decembra 2004. godine, odgovarajućeg bilansa uspeha, bilansa tokova gotovine i izvještaja o promjenama na kapitalu, za godinu završenu na taj dan. Rukovodstvo CBCG je odgovorno za finansijske izvještaje prikazane na stranama 2 do 26. Naša odgovornost je, da izrazimo mišljenje na ove finansijske izvještaje na bazi revizije koju smo izvršili.

2. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije. Ovi standardi zahtijevaju da planiramo i izvršimo reviziju na način koji nam omogućava da steknemo razumno uvjerenje da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne greške. Revizija uključuje ispitivanja na bazi provere uzoraka, koji potkrepljuju iznose i obelodanjivanja u finansijskim izvještajima. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih načela i značajnih procjena koje je izvršilo rukovodstvo kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja i da li su primijenjene računovodstvene politike adekvatne, konzistentne i na odgovarajući način obrazložene. Vjerujemo da revizija koju smo izvršili objezbeđuje razumnu osnovu za naše mišljenje.

3. Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji prikazuju realno i objektivno, u svim materijalno značajnim aspektima, finansijski položaj CBCG sa stanjem na dan 31. decembra 2004. godine i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja je završena na taj dan u skladu sa Međunarodnim Standardima za Finansijsko Izvještavanje.

4. Bez kvalifikovanja našeg mišljenja, skrećemo pažnju na Napomenu 23, u kojoj je detaljnije opisana neizvjesnost u pogledu kompletnosti sredstava, obaveza i drugih dugova iskazanih u ovim finansijskim izvještajima, a koji proizilaze iz osnivanja CBCG. Prava i obaveze CBCG u vezi nasleđenih sredstava, obaveza i drugih dugova su predmet pregovora sa Narodnom Bankom Srbije koji su započeli sredinom 2003. godine. Rukovodstvo trenutno nije u mogućnosti da kvantifikuje iznose sredstava, obaveza i drugih dugova koje će preuzeti CBCG pored onih koji su iskazani u finansijskim izvještajima.

PricewaterhouseCoopers d.o.o. Beograd

PricewaterhouseCoopers

Beograd, 23. maj 2005. godine
Srbija i Crna Gora

Bilans stanja

	Napomena	2004	2003
Sredstva			
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	5	7.225	12.424
Oročeni plasmani kod stranih banaka	6	52.822	38.015
Krediti i avansi dati Vladi prije početka poslovanja CBCG	7	7.546	7.546
Krediti i avansi dati domaćim bankama od prethodnika Centralne banke	8	950	1.353
Ostala sredstva	9	3.379	3.624
Osnovna sredstva	10	17.597	16.691
Ukupno sredstva		**89.519**	**79.653**
Obaveze			
Računi komercijalnih banaka	11	40.927	31.829
Računi Vlade i drugih organizacija	12	8.742	9.010
Obračunati troškovi kamata i ostale obaveze	13	673	1.051
Obaveze po osnovu primarne emisije prethodnika Centralne banke	14	5.308	5.308
Ukupno obaveze		**55.650**	**47.198**
Kapital			
Osnivački kapital	15	2.556	2.556
Neraspoređena dobit i druge rezerve		22.996	21.582
Revalorizacione rezerve za osnovna sredstva	10	8.317	8.317
Ukupan kapital		**33.869**	**32.455**
Ukupne obaveze i kapital		**89.519**	**79.653**

Potpisano i ovjereno u ime Savjeta 23. maja 2005. godine.

Zdenka Rakočević
Direktor Službe
za računovodstvo i finansije

CENTRALNA BANKA CRNE GORE
PODGORICA

Ljubiša Krgović
Predsjednik Savjeta
Centralne banke Crne Gore

Bilans uspjeha

	Napomena	2004	2003
Prihodi od kamata	16	1.438	2.209
Rashodi kamata	16	(85)	(90)
Neto prihodi od kamata		**1.353**	**2.119**
(Rezervisanje)/ukidanje rezervisanja za umanjenje vrijednosti kredita	17	(1.232)	70
Neto prihodi od kamata nakon rezervisanja za umanjenje vrijednosti kredita		**121**	**2.189**
Negativne kursne razlike, neto		(156)	(632)
Prihodi od naknada i provizija	18	10.877	12.896
Rashodi naknada i provizija	18	(171)	(189)
Ostali operativni prihodi	19	816	414
Operativni prihodi		**11.487**	**14.678**
Troškovi zaposlenih	20	(4.135)	(5.588)
Ostali troškovi poslovanja	21	(2.975)	(6.127)
Neto prihod		**4.377**	**2.963**

Izvještaj o promjenama na kapitalu

	Napomena	Osnivački kapital	Neraspore-đena dobit i druge rezerve	Realne rezerve za ulaganja namijenjena prodaji	Revaloriza-cione rezerve za osnovna sredstva	Ukupno kapital
Stanje na dan 31. decembra 2002		**-**	**19.619**	**11**	**8.324**	**27.954**
Gubici na ulaganjima i osnovnim sredstva		-	-	(11)	(18)	(29)
Revalorizacija osnovnih sredstava		-	-	-	11	11
Neto prihod tekuće godine		-	2.963	-	-	2.963
Raspodjela neto prihoda Vladi	15	-	(1.000)	-	-	(1.000)
Neuplaćeni osnivački kapital	9	2.556	-	-	-	2.556
Stanje na dan 31. decembra 2003.		**2.556**	**21.582**	**-**	**8.317**	**32.455**
Neto prihod tekuće godine		-	4.377	-	-	4.377
Raspodjela neto prihoda Vladi	15	-	(2.963)	-	-	(2.963)
Stanje na dan 31. decembra 2004.		**2.556**	**22.996**	**-**	**8.317**	**33.869**

Bilans tokova gotovine

	Napomena	2004	2003
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti			
Priliv od kamata		993	2.122
Plaćene kamate		(85)	(99)
Priliv od naknada i provizija		10.032	12.444
Plaćene naknade i provizije		(171)	(87)
Priliv po osnovu ostalih operativnih prihoda		716	646
Plaćeni troškovi zaposlenima		(3.855)	(6.919)
Plaćeni troškovi poslovanja		(2.081)	(3.571)
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti prije promjena u tekućim sredstvima i obavezama		**5.549**	**4.536**
Promjene u tekućim sredstvima i obavezama			
Neto povećanje oročenih depozita kod stranih banaka		(14.807)	(760)
Neto smanjenje kredita i avansa datih Vladi pre početka poslovanja CBCG		-	422
Neto smanjenje kredita i avansa datih domaćim bankama od prethodnika Centralne banke		403	388
Neto povećanje ostalih sredstava		(355)	(535)
Neto povećanje / (smanjenje) računa komercijalnih banaka		9.098	(10.983)
Neto smanjenje računa (povećanje) Vlade i drugih organizacija		(266)	5.286
Neto (smanjenje) / povećanje ostalih obaveza		(380)	441
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti		**(758)**	**(1.205)**
Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja			
Nabavka osnovnih sredstava	10	(1.878)	(1.759)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja		**(1.878)**	**(1.759)**
Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja			
Raspodjela dobiti Vladi	15	(2.407)	(1.000)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja		**(2.407)**	**(1.000)**
Efekat promjena kurseva valuta na gotovinu i gotovinske ekvivalente		**(156)**	**(322)**
Neto smanjenje gotovine i gotovinskih ekvivalenata		**(5.199)**	**(4.286)**
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	5	12.424	16.710
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine	5	**7.225**	**12.424**

1. Djelatnost

Centralna banka Crne Gore ("CBCG") osnovana je u novembru 2000. godine usvajanjem Zakona o Centralnoj Banci Crne Gore ("Zakon") od strane Skupštine Republike Crne Gore. U skladu sa Zakonom, CBCG je preuzela vlasništvo nad imovinom prethodnika Centralne banke, Narodne Banke Crne Gore ("NBCG"), i Zavoda za obračun i plaćanja ("ZOP") u Podgorici. NBCG posluje od 1999. i nastala je od Podgoričke filijale Narodne Banke Jugoslavije (NBJ). Svi bivši zaposleni u NBCG i ZOP-u postali su zaposleni u CBCG. U skladu sa Prelaznim i Završnim odredbama Zakona, CBCG je započela sa radom u martu 2001. godine imenovanjem članova Savjeta, rukovodećeg tijela CBCG.

U obavljanju svojih poslova CBCG je samostalna i nezavisna i odgovorna Skupštini Crne Gore.

CBCG je 100% vlasništvo Republike Crne Gore. Osnivački kapital CBCG iznosi EUR 2.556 hiljada; dok rezerve CBCG predstavljaju razliku između ukupno identifikovanih sredstava i obaveza naslijeđenih od prethodnika. Kao što je objašnjeno u Napomeni 23, iznos naslijeđenih sredstava i obaveza biće predmet pregovora sa Narodnom Bankom Srbije. Kao što je navedeno u Napomeni 2, osnovni principi rekonstrukcije odnosa između Srbije i Crne Gore, usvojeni 4. februara 2003. godine, dati su u Ustavnoj Povelji Državne zajednice Srbije i Crne Gore (Ustavna Povelja). U skladu sa članom 59 Ustavne Povelje, imovina Savezne Republike Jugoslavije, potrebna za rad institucija Srbije i Crne Gore, postaje imovina Srbije i Crne Gore. Imovina Savezne Republike Jugoslavije na teritoriji država članica postaje imovina država članica, po teritorijalnom principu.

CBCG posluje u skladu sa Zakonom i Statutom Centralne banke. U skladu sa Zakonom, CBCG je odgovorna za monetarnu politiku Republike Crne Gore, uspostavljanje i održavanje zdravog bankarskog sistema i efikasnog platnog prometa u Republici. CBCG rukuje deviznim rezervama Republike, izuzev dijelom kojim rukuju ovlašćene banke.

Od uvođenja EUR-a, 1. januara 2002. godine, monetarna politika CBCG je zasnovana na Euru ("EUR") kao monetarnoj jedinici, sredstvu plaćanja i valuti u kojoj se iskazuju rezerve.

U sprovođenju gore navedenih aktivnosti, CBCG ima sljedeća, Zakonom utvrđena, ovlašćenja:

- Izdaje i oduzima dozvolu za rad banaka i finansijskih institucija; reguliše i kontroliše njihov rad i sprovodi postupak stečaja i likvidacije banaka i finansijskih institucija u Republici;
- Daje kredite iz svojih rezervi poslovnim bankama koje imaju dozvolu za rad u Republici, pod uslovima utvrđenim Zakonom,
- Propisuje i sprovodi mjere, reguliše i kontroliše platni promet, poravnanje i međubankarski obračun u Republici;
- Obavlja i kontroliše platni promet u zemlji i inostranstvu;
- Obavlja djelatnost bankara, savjetnika i fiskalnog zastupnika organa i organizacija Republike;
- Kupuje i prodaje valute i plemenite metale za svoj račun ili za račun Republike;
- Kupuje i prodaje hartije od vrijednosti, na sekundarnom tržištu, koje je emitovala Republika, država članica Evropske Unije ili druga država određena propisom Centralne Banke.
- Vrši redovne makroekonomske analize, uključujući monetarne, fiskalne, finansijske i platno bilansne analize privrede Republike i daje Vladi preporuke u oblasti ekonomske politike;
- Priprema i učestvuje u pripremi zakona i drugih propisa iz oblasti monetarnog, deviznog i bankarskog sistema, u skladu sa međunarodnim standardima, uključujući utvrđivanje rezervi za razne vrste depozita;
- Pruža bankarske usluge u korist stranih vlada, stranih centralnih banaka, kao i u korist međunarodnih organizacija i drugih međunarodnih institucija u kojima Centralna banka ili Republika učestvuju;
- Prima depozite od banaka, državnih organa i organizacija;
- Otvara i vodi račune za potrebe državnih organa i organizacija, domaćih i stranih banaka, međunarodnih finansijskih institucija i donatorskih organizacija;
- Da propisuje način obavljanja djelatnosti dilera i banaka u deviznim transakcijama, određuje limite na devizne pozicije dilera i banaka i vrši njihovu kontrolu;
- Da posjeduje i obavlja jedan ili više platnih sistema;

1. Djelatnost (nastavak)

- Obezbjeđuje novčanice i kovani novac u količinama koje su odgovarajuće za zadovoljavanje potreba finansijskih transakcija;
- Rukuje deviznim rezervama Republike, izuzev dijelom kojim rukuju ovlašćene banke;
- Otvara račune u drugim zemljama;
- Obavlja druge aktivnosti definisane Zakonom.

U vođenju monetarne politike, aktivnosti CBCG su ograničene Zakonom, koji ne dozvoljava banci:

- Da vršiti emisiju novca;
- Da odobrava kredite Vladi Republike Crne Gore ni drugim pravnim i fizičkim licima, osim pod uslovima propisanim Zakonom o CBCG;
- Da jemči za obaveze Republike.

Sjedište CBCG je u Podgorici, Bulevar Sv. Petra Cetinjskog 7, 81000 Podgorica. Sa stanjem na dan 31. decembra 2004. godine, broj zaposlenih u CBCG je bio 323 (2003: 474).

U januaru 2004. godine je okončana prva faza reforme platnog prometa. Platni promet za pravna i fizička lica je u potpunosti prenijet na poslovne banke, dok je Centralna banka obavljala platni promet samo za svoje klijente. Obzirom da se reforma odvijala na postojećoj tehničko-tehnološkoj platformi, tokom 2004. godine, Centralna banka je bila vlasnik jedinog sisteme preko kojeg su se procesuirali svi nalozi u platnom prometu.

Krajem 2004. godine kupljena je nova oprema za platni sistem CBCG i izvršeno testiranje i obuka za sve učesnike u novom Međubankarskom platnom prometu. Centralna banka je otvorila račune za svoje klijente, dok su poslovne banke investirale u sopstvene sisteme za unutarbankarski platni promet.

Novi međubankarski platni sistem otpočeo je sa radom 6. januara 2005. godine.

Poslovne prostorije filijala platnog prometa, koje su postale upražnjene transformacijom platnog prometa, date su u zakup komercijalnim bankama. Tokom 2004. godine je izmijenjena organizaciona strukture Centralne banke, koja je osavremenila operativne procedure i procedure izvještavanja unutar Banke. Dodatna unapređenja su delimično uvedena tokom 2004. godine, i biće finalizirana u narednim godinama, u upravi i rukovodećim odborima, uključujući i formiranje Komiteta za reviziju. Unaprijeđena je procedura za upravljanje rizicima Banke radi poboljšanja praćenja i kontrole rizika.

Rukovodstvo je uvelo izmijenjene procedure u zapošljavanju, zadržavanju i stručnom usavršavanju zaposlenih radnika u Banci. Donijet je akt o sistematizaciji i opisu radnih mjesta, unapređenju zaposlenih i sistemu nagrađivanja po učinku.

Takođe, rukovodstvo razvija plan potencijalnih obaveza za nepredviđene slučajeve i moguće promene za opreznije izveštavanje i kontrolu banaka, a u vezi sa uvođenjem Međunarodnih Standarda za Finansijsko Izvještavanje.

2. Okruženje u kojem posluje CBCG

Privreda Republike Crne Gore je privreda u razvoju. Politička struktura, regulativni i pravni okvir se razvijaju, što je dodatno opisano u paragrafima koji slijede. Stepen aktivnosti na finansijskom tržištu je zanemarljiv, ali u stalnom porastu. Samim tim, nezavisni berzanski pokazatelji su nedostupni za određene finansijske instrumente. Rukovodstvo je koristilo najbolje raspoložive informacije da izrazi svoju procjenu realnih vrijednosti.

Na dan 14. marta 2002. godine zvaničnici bivše Savezne Republike Jugoslavije, Republike Srbije i Republike Crne Gore potpisali su "Polazne osnove" za preuređenje odnosa Srbije i Crne Gore ("Beogradski Sporazum"), koji obezbeđuje primjenu Ustavne povelje, najvišeg pravnog akta državne zajednice Srbije i Crne Gore. U planu aktivnosti zasnovanom na Beogradskom sporazumu, predstavnici Vlada Republika Srbije i Crne Gore usaglasili su se da postoje dva posebna monetarna sistema, dvije centralne banke i dvije valute kao zakonsko sredstvo plaćanja.

2. Okruženje u kojem posluje CBCG (nastavak)

Ustavna Povelja Državne zajednice Srbije i Crne Gore ("Državna zajednica") usvojena od strane Skupštine Srbije, Skupštine Crne Gore i Savezne Skupštine prethodne Savezne Republike Jugoslavije, 4. februara 2003. godine, uspostavila je osnovne principe novih odnosa između Srbije i Crne Gore. Državna zajednica je osnovana na bazi jednakosti dvije države članice, Srbije i Crne Gore. Ipak, formalizacija odnosa u pojedinim oblastima, kao što je podjela sredstava, obaveza i drugih dugova prethodne Savezne Republike Jugoslavije prihvaćenih od strane svake članice Državne zajednice je podložna promjenama na osnovu dogovora između država članica.

U skladu sa "Zakonom za sprovođenje Ustavne povelje državne zajednice Srbije i Crna Gore", države članice i državna zajednica formirana je Komisija, u aprilu 2003. godine, od predstavnika Vlade Republike Srbije, Vlade Republike Crne Gore, Savjeta Ministara državne zajednice Srbije i Crna Gore i centralnih banaka država članica, koja će utvrditi predloge vezano za imovinu državne zajednice koja je neophodna za funkcionisanje njihovih institucija i vojske Srbije i Crne Gore, kao i obim, strukturu i način raspodjele preostalih sredstava.

Takođe u aprilu 2003. godine, Savjet Ministara Državne zajednice usvojio je Odluku o predstavljanju Državne zajednice Srbije i Crne Gore u Međunarodnom monetarnom fondu (MMF) i Svjetskoj banci. Na osnovu ove Odluke, Narodna banka Srbije će biti fiskalni agent i depozitar Državne zajednice u MMF-u i depozitar Državne zajednice u Svjetskoj banci, a Centralna banka Crne Gore će biti fiskalni agent Državne zajednice u Svjetskoj banci.

Standard and Poor rating Services agencija je dodijelila 20. decembra 2004. godine BB dugoročni i B kratkoročni sopstveni kreditni rejting Republici Crnoj Gori. Republici Srbiji dodjeljen je isti rejting koja zajedno sa Republikom Crnom Gorom konstituiše Zajednicu Srbija i Crna Gora.

3. Osnov za sastavljanje finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji CBCG su sastavljeni u skladu sa Međunarodnim Standardima za Finansijsko Izvještavanje, uključujući i Međunarodne Računovodstvene Standarde ("IAS") i tumačenja izdata od strane Komiteta za sastavljanje međunarodnih računovodstvenih standarda.

U toku 2004. godine, Rukovodstvo CBCG je uvelo niz poboljšanja u funkcionisanju računovodstva u sklopu organizacionih promjena u CBCG. Novi kontni okvir (analitička evidencija) i ostala poboljšanja u finansijskom izvještavanju i kontrolnim procedurama su uvedeni u 2004. godini.

Finansijski izvještaji su izraženi u monetarnoj jedinici Republike Crne Gore, Eur-u (" EUR").

Priprema finansijskih izvještaja zahtijeva korišćenje procjena i pretpostavki koje utiču na iskazane iznose sredstava i obaveza, objelodanjivanje potencijalnih sredstava i obaveza sa datumom finansijskih izvještaja i iskazivanje prihoda i troškova u toku izvještajnog perioda. Iako su ove procjene zasnovane na najboljem poznavanju tekućih događaja i aktivnosti od strane Rukovodstva, budući rezultati mogu biti različiti od onih koji su procijenjeni.

Gdje je to bilo potrebno, uporedni podaci su korigovani kako bi bili usaglašeni sa izmjenama u prezentaciji tekuće godine.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Gotovina i gotovinski ekvivalenti. Gotovina i gotovinski ekvivalenti su stavke koje se mogu konvertovati u gotovinu u kratkom vremenskom periodu i koje su izložene minimalnom riziku od promjene vrijednosti. Svi kratkoročni međubankarski plasmani, osim preko-noćnih depozita i plasmana po pozivu, su uključeni u oročene plasmane kod drugih banaka. Iznosi, koji se odnose na sredstva za koja postoje ograničenja nisu uključena u gotovinu i gotovinske ekvivalente.

Krediti, avansi i rezervisanja za umanjenje vrijednosti kredita. Krediti odobreni od strane CBCG plasiranjem novčanih sredstava direktno komitentima, klasifikovani su kao odobreni krediti. Ova kategorija sa stanjem na dan 31. decembra 2004. godine, uključuje kredite date prije početka poslovanja CBCG. Kao što je objašnjeno u Napomeni 1, aktivnosti CBCG su ograničene Zakonom u pogledu sredstava monetarne politike, koja zabranjuju CBCG da odobrava kredite Vladi Republike Crne Gore ili drugim organizacijama i pojedincima, osim pod posebnim uslovima propisanim Zakonom.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Odobreni krediti i avansi evidentiraju se kada je gotovina isplaćena dužnicima. Inicijalno odobreni krediti i avansi se knjiže po nominalnoj vrijednosti, što predstavlja realnu vrijednost u datim okolnostima, potom se vode po amortizovanoj vrijednosti umanjenoj za rezervisanja po osnovu umanjenja vrijednosti kredita. Amortizovana vrijednost se zasniva na realnoj vrijednosti date gotovine utvrđenoj na osnovu tržišnih uslova važećih u momentu odobravanja kredita.

Rezervisanja za kreditni rizik za umanjenja vrijednosti kredita formiraju se ukoliko postoje objektivni dokazi da CBCG nije u mogućnosti da naplati iznos dospjelih potraživanja u skladu sa odredbama originalnog ugovora. Iznos rezervisanja predstavlja razliku između knjigovodstvene vrijednosti i procijenjenog naplativog iznosa, izračunatog kao sadašnja vrijednost očekivanog budućeg novčanog priliva, uključujući iznose naplative po osnovu garancija i zaloga, diskontovane po originalnoj važećoj kamatnoj stopi.

Ukoliko kredit nije naplativ, isti je otpisan odgovarajućim rezervisanjem za umanjenje vrijednosti kredita. Ovakvi krediti se otpisuju nakon što su propraćene sve neophodne procedure i kada se utvrdi iznos gubitka. Naknadne naplate prethodno otpisanih iznosa se knjiže u korist rezervisanja za umanjenje vrijednosti kredita u bilansu uspjeha.

Ukoliko se iznos rezervisanja za umanjenje vrijednosti kredita naknadno smanji, usljed događaja nastalih nakon umanjenja vrijednosti, ukidanje rezervisanja se knjiži u korist rezervisanja za umanjenje vrijednosti kredita u bilansu uspjeha.

CBCG ne uzima kredite od trećih lica.

Ulaganja namijenjena prodaji. Ova pozicija uključuje ulaganja koja Rukovodstvo namjerava da zadrži u neograničenom periodu. Rukovodstvo odlučuje o adekvatnoj klasifikaciji ulaganja prilikom kupovine.

Ulaganja namijenjena prodaji su inicijalno prikazana po nabavnoj vrijednosti (uključuju i troškove nabavke) i naknadno su ponovno vrednovana po tržišnoj vrijednosti na osnovu tržišnih cijena. Ulaganje namijenjeno prodaji, za koje ne postoji odgovarajuća nezavisno navedena cijena, procjenjuju se od strane Rukovodstva na osnovu rezultata posljednje prodaje akcija od strane trećih lica, uzimanjem u obzir ostalih relevantnih podataka kao što su diskontovani novčani tokovi, finansijski podaci o preduzeću u koje je izvršeno ulaganje i primjenom drugih metoda procjene. Nerealizovani dobici i gubici koji su rezultat promjena u tržišnoj vrijednosti ulaganja namijenjenih prodaji iskazani su u izvještaju o promjenama na kapitalu. U slučajevima otuđenja ulaganja namijenjenih prodaji, adekvatna korekcija kumulirane realne vrijednosti, iskazuje se u bilansu uspjeha u neto iznosu. Umanjenje vrijednosti i ukidanje ispravke vrijednosti ulaganja namijenjenih prodaji se knjiži u bilansu uspjeha.

Usljed rizika saldiranja na tržištu hartija od vrijednosti, kupovina i prodaja akcija pod ugovorenim "uobičajenim uslovima" evidentira se datumom prenosa vlasništva. Ugovoreni "uobičajeni uslovi" su ugovori koji zahtijevaju isporuku hartija od vrijednosti u propisanom periodu ili konvencijama na tržištu.

Osnovna sredstva. Osnovna sredstva CBCG iskazuju se po nabavnoj ili revalorizovanoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti, i gdje je primjenjivo, za rezervisanja za umanjenje vrijednosti. Ukoliko je knjigovodstvena vrijednost sredstva veća od procijenjene vrijednosti sredstva, vrši se ispravka vrijednosti na teret bilansa uspjeha, čime se knjigovodstvena vrijednost svodi na procijenjenu vrijednost. Procijenjena vrijednost predstavlja neto prodajnu cijenu ili vrijednost u upotrebi, u zavisnosti od toga koja je veća.

Osnovna sredstva CBCG se redovno revalorizuju. Učestalost revalorizacije zavisi od promjene tržišne vrijednosti osnovnih sredstava koja se revalorizuju. Revalorizacione rezerve sadržane u kapitalu, po ostvarenju viška, prenose se direktno na neraspoređenu dobit, u momentu rashodovanja ili prodaje. Procjena zgrada je izvršena u 2001. godini.

Avansi za osnovna sredstva su uključeni u osnovna sredstva u pripremi, nakon odobrenja od strane interne tehničke komisije CBCG tokom izgradnje objekta. Osnovna sredstva u pripremi se vode po nabavnoj vrijednosti. Nakon stavljanja u upotrebu, sredstva se prenose na osnovna sredstva u upotrebi po knjigovodstvenoj vrijednosti. Osnovna sredstva u pripremi ne amortizuju se prije nego što se sredstvo stavi u upotrebu.

Dobici i gubici po osnovu prodaje osnovnih sredstava utvrđuju se u odnosu na njihovu knjigovodstvenu vrijednost i utiču na rezultat poslovanja perioda. Troškovi održavanja terete bilans uspjeha u momentu nastanka.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Amortizacija. Amortizacija se obračunava u jednakim godišnjim iznosima u toku predviđenog vijeka upotrebe osnovnog sredstva kako slijedi:

Zgrade	50-75 godina
Kompjuteri	3 godine
Namještaj i oprema	5-10 godina
Motorna vozila	7 godina

Ne vrši se ispravka vrijednosti zemljišta.

Operativni lizing. Sredstva koja su izdata po osnovu operativnog lizinga uključena su u poziciju osnovna sredstva u bilansu stanja. Obračun amortizacije predmeta lizinga vrši se na način koji je u skladu sa uobičajenom politikom obračuna amortizacije za slična sredstva koja su u vlasništvu. Prihodi po osnovu lizinga (umanjena za stimulacije date korisniku lizinga) priznaju se kao prihod u bilansu uspjeha, u jednakim godišnjim iznosima, tokom perioda trajanja lizinga.

Troškovi održavanja software-a. Troškovi vezani za održavanje softwer programa iskazuju se kao trošak u momentu nastanka. Troškovi koji se direktno mogu povezati sa određenim softwerom koji je u vlasništvu CBCG, a po osnovu koga će nastati ekonomska korist u periodu dužem od godinu dana, iskazuju se kao nematerijalna ulaganja. Direktni troškovi uključuju troškove radne snage uključene u održavanje softwera i pripadajući dio opštih troškova.

Trošak koji unapređuje softwer program iznad originalnih performansi, iskazuje se kao poboljšanje osnovnog sredstva i dodaje se prvobitnoj nabavnoj vrijednosti softwera. Troškovi razvoja softwera iskazani kao nematerijalna ulaganja amortizuju se, po jednakim godišnjim iznosima u toku predviđenog vijeka upotrebe softwera, ali ne duže od 7 godina.

Priznavanje prihoda i rashoda. Prihodi i rashodi po osnovu kamata, iskazuju se u bilansu uspeha za svu kamatonosnu aktivu, koristeći prinosni metod zasnovan na stvarnoj nabavnoj cijeni. Ukoliko je naplata kredita neizvjesna, vrši se ispravka vrijednosti koja ih svodi na naplativu vrijednost, a prihodi od kamata se zatim evidentiraju na osnovu kamatne stope koja je korišćena za diskontovanje budućih novčanih tokova radi utvrđivanja naplative vrijednosti.

Naknade za usluge platnog prometa, utvrđuju se u momentu prijema gotovine od učesnika u platnom prometu. Ostale naknade, provizije i drugi prihodi i troškovi evidentiraju se u periodu kada su usluge izvršene.

Poslovne promjene i iznosi u stranoj valuti. Poslovne promjene iskazane u stranim valutama osim u EUR, evidentiraju se po zvaničnom srednjem kursu važećem na dan transakcije. Kursne razlike, koje nastaju po osnovu transakcija u stranim valutama, iskazuju se u bilansu uspjeha po kursu važećem na dan transakcije.

Monetarna sredstva i obaveze iskazane u stranim valutama, osim u EUR, preračunate su u EUR po srednjem kursu važećem na dan bilansa stanja. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale po tom osnovu iskazane su u bilansu uspjeha kao pozitivne ili negativne kursne razlike u tekućem periodu, po neto principu. Kursne razlike po osnovu ne monetarnih stavki kao što su ulaganja namijenjena prodaji evidentiraju se kao dio dobitka ili gubitka po osnovu realne vrijednosti. Na dan 31. decembra 2004. godine, zvanični kursevi korišćeni za preračun stanja iskazanih u stranim valutama, osim u EUR, bili su:

	31. decembar 2004	**31. decembar 2003**
1 USD	0,7329	0,7996
1 CHF	0,6477	0,6413
1 GBP	1,4108	1,4203

Osnivački kapital i rezerve. Sa stanjem na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, osnivački kapital uplaćen od strane Vlade Republike Crne Gore u iznosu od EUR 556 hiljada na osnovu protokola o načinu uplate osnivačkog kapitala CBCG (Napomena 15). Neraspoređena dobit i ostale rezerve CBCG potiču od razlike ukupne aktive i ukupne pasive koje je CBCG nasledila od prethodnika Centralne banke i neto prihoda prethodne godine.

4. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Raspodjela neto prihoda Vladi. CBCG je u obavezi da, u skladu sa Zakonom o Centralnoj Banci, ostatak neto prihoda prenese Vladi Republike Crne Gore. Neto prihod će se opredjeljivati u svakoj godini na račun generalnih rezervi, dok se ne izjednače iznosi osnivačkog kapitala i generalnih rezervi sa najmanje pet odsto ukupnog iznosa potražnih salda svih računa, koji se iskazuju kao obaveze u bilansima na kraju finansijske godine. Ostatak neto prihoda predstavlja prihod budžeta Republike i biće prenijet na račun Ministarstva finansija koji se vodi kod Centralne banke. Raspodela dobiti Vladi se iskazuje u kapitalu, u periodu u kome je utvrđena od strane Savjeta CBCG. Propisani finansijski izvještaji CBCG su osnova na bazi koje se vrši raspodjela neto prihoda i ostale raspodjele.

Porezi. U skladu sa Zakonom, CBCG je oslobođena od plaćanja poreza na dobit. Ostali porezi iskazani su u okviru troškova poslovanja. Iznos poreza koji je Banka u obavezi da plati su iskazani u okviru ostalih obaveza (Napomena 13) kao obaveza za poreze.

Povjereno na čuvanje. Sredstva i obaveze koje CBCG preuzima u svoje ime, a za račun trećih lica, ne iskazuju se u bilansu stanja. Naknade primljene za ove usluge iskazuju se kao prihod od naknada u bilansu uspjeha.

Poravnanja. Finansijska potraživanja i obaveze se "prebijaju" i iskazuju u bilansu stanja u neto iznosu samo u slučaju kada postoji zakonski okvir da se to i uradi, i cilj je, ili da se izvrši prebijanje po neto osnovi, ili da se ostvare sredstva kojima bi se istovremeno izmirile obaveze.

Rezervisanja. Rezervisanja se knjiže kada CBCG ima zakonsku ili ugovorenu obavezu, kao rezultat prethodnih događaja, i kada je izvjesno da će doći do odliva sredstava za izmirenje te obaveze, a može se pouzdano procijeniti iznos obaveze. Rezervisanja se vrše u skladu sa usvojenim Računovodstvenim politikama CBCG.

Doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti. CBCG plaća za sve zaposlene doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti. Doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje obračunava se po stopi od 10,80% na bruto zaradu, za jedanaest mjeseci, do 30. novembra 2004. godine, dok je u decembru 2004. stopa smanjena na 9,60%. Doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje koje plaća CBCG za zaposlene iskazuje se kao trošak u momentu obračuna i iskazani su u bilansu uspjeha u okviru troškova zaposlenih.

5. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

	2004	2003
Gotovina u EUR:		
- gotovina u trezoru CBCG	3.772	3.804
- gotovina u trezorima i blagajnama platnog prometa	2.643	6.905
Gotovina na putu	-	1.061
Gotovina u stranoj valuti	133	211
Depoziti po viđenju kod stranih banaka	677	443
Ukupno gotovina i gotovinski ekvivalenti	**7.225**	**12.424**

Analiza gotovine i gotovinskih ekvivalenata po regionima i valutama data je u Napomeni 22.

6. Oročeni plasmani kod stranih banaka

Oročeni plasmani su kod stranih banaka koje imaju AA kreditni rejting, utvrđen od Međunarodne agencije za utvrđivanje rejtinga.

Na dan 31. decembra 2004. godine, procijenjena realna vrijednost oročenih depozita CBCG iznosila je EUR 52.822 hiljade (2003: EUR 38.015 hiljada).

Analiza oročenih plasmana kod stranih banaka po regionima, valutama, dospijeću i kamatnim stopama data je u Napomeni 22.

7. Krediti i avansi dati Vladi prije početka poslovanja CBCG

	2004	2003
Kredit dat Vladi od strane Platnog prometa	7.268	7.268
Krediti dati Vladi iz primarne emisije od NBCG	2.532	2.532
Ostali avansi dati Vladi	329	329
Manje: rezervisanje za umanjenje vrijednosti	(2.583)	(2.583)
Ukupni avansi i krediti dati Vladi pre početka poslovanja CBCG	**7.546**	**7.546**

Kredit odobren Vladi od strane bivšeg Zavoda za obračun i plaćanja (ZOP), u iznosu od EUR 13.268 hiljada. Kredit je djelimično otplaćen u septembru 2003. godine u iznosu od EUR 6.000 hiljada. Za ostatak obaveze, u iznosu od EUR 7.268 hiljada, Vlada je položila založni depozit kao sredstvo obezbjeđenja otplate kredita (Napomena 12). Iako je kredit dospeo 31. decembra 2002 godine, po mišljenju rukovodstva CBCG, kredit se može u potpunosti naplatiti.

Rezervisanja za kamatu po osnovu ovog kredita, zaključno sa stanjem na dan 31. decembra 2004. godine, iznosilo je EUR 168 hiljada .

Krediti odobreni Vladi iz primarne emisije potiču iz perioda prije osnivanja CBCG i nasleđeni su od prethodnika Centralne banke. Krediti su bili odobreni od strane NBCG u jugoslovenskim dinarima (YUD). Tokom 2000. godine, ovi krediti su pretvoreni u kredite plative u DEM i obračunata kamata je kapitalizovana. Obaveza po osnovu primarne emisije objašnjena je u Napomeni 14. Sa uvođenjem EUR u 2002. godini, ovi krediti su konvertovani i postali su otplativi u EUR.

Na dan 31. decembra 2004. godine procijenjena realna vrijednost kredita i avansa datih Vladi prije osnivanja CBCG iznosi EUR 7.546 hiljada (2003: EUR 7.546 hiljada).

Analiza kredita i avansa odobrenih Vladi prije početka poslovanja CBCG po valutama, dospijeću i kamatnim stopama je data u Napomeni 22.

8. Krediti i avansi dati domaćim bankama od prethodnika Centralne banke

	Napomena	2004	2003
Reprogramirani krediti odobreni iz primarne emisije od NBCG:			
- dugoročni krediti odobreni iz državnih programa		502	680
- ostali dugoročni krediti		448	673
Ukupno krediti i avansi odobreni domaćim bankama od prethodnika Centralne banke		**950**	**1.353**

Krediti odobreni bankama iz primarne emisije potiču iz perioda prije osnivanja CBCG. Ovi krediti su odobreni u dinarima za finansiranje posebnih programa poljoprivrede, turizma i energetike. Tokom 2000. godine, ovi krediti su bili konvertovani u kredite otplative u DEM i obračunata kamata je kapitalizovana. Odgovarajuća obaveza po osnovu primarne emisije je prikazana u Napomeni 14. Sa uvođenjem EUR u 2002. godini, ovi krediti su konvertovani i postali otplativi u EUR.

Krediti odobreni bankama, iz primarne emisije, su redovno izmirivani tokom 2004. godine. Sa stanjem na dan 31. decembra 2004. godine procijenjena realna vrijednost kredita odobrenih domaćim bankama prije osnivanja CBCG iznosi EUR 950 hiljada (2003: EUR 1.353 hiljada).

Sadašnja vrijednost tih kredita je korigovana za iznos gubitka prilikom nabavljanja i relevantni prihod je proknjižen kao prihod od kamata u bilansu uspjeha primjenom efektivne prinosne metode.

Naplata za kredite odobrene komercijalnim bankama evidentirana je u iznosu od EUR 403 hiljada za koliko su umanjena potraživanja od banaka po tom osnovu.

Analiza kredita i avansa odobrenih domaćim bankama od prethodnika Centralne banke po valutama, dospijeću i kamatnim stopama data je u Napomeni 22.

9. Ostala sredstva

	Napomena	2004	2003
Obračunati prihodi od kamata:			
Krediti dati Vladi prije početka poslovanja CBCG		930	459
Krediti dati domaćim bankama prije osnivanja CBCG		-	19
Kamate na plasmane kod stranih banaka		7	4
Manje: rezervisanje za umanjenje vrijednosti		(915)	(459)
		22	23
Potraživanje od Vlade:			
Potraživanje za osnivački kapital	15	2.000	2.556
Potraživanje za naknade od Ministarstva Finansija		1.437	652
Manje: rezervisanje za umanjenje vrijednosti		(1.437)	(652)
		2.000	2.556
Neposlovna sredstva		418	348
Zalihe numizmatičkog kovanog novca i kancelarijskog materijala		329	356
Ostali dužnici i avansi		510	241
Ulaganja namijenjena prodaji		100	100
Ukupna ostala sredstva		**3.379**	**3.624**

U skladu sa važećim računovodstvenim politikama CBCG je obračunala kamatu za Kredit dat Vladi od strane Platnog prometa (EUR 7.268 hiljada) koristeći EURIBOR koji je važio na dan sklapanja sporazuma. CBCG je obračunala kamatu (iznosu od EUR 168 hiljada) koristeći prosečnu kamatnu stopu od 2,27% godišnje. Za celokupni iznos kamate izvršeno je rezervisanje.

Krediti dati Vladi iz primarne emisije od NBCG ugovoreni su kamatnom stopom od 12% godišnje. Izvršeno je rezervisanje u znatnom iznosu za obračunatu kamatu.

Neposlovna sredstva uključuju kredite date zaposlenima u CBCG za kupovinu stanova, potraživanja od zaposlenih po osnovu otplate stanova koji su bili u vlasništvu CBCG i stanove u pripremi. Potraživanja za naknadu od Ministarstva finansija se odnose na izvršene usluge od strane CBCG kao fiskalnog agenta u ime i za račun Ministarstva finansija, a vezano za izdavanje Državnih Zapisa. Za cjelokupni iznos naknade izvršeno je rezervisanje.

Promjene na rezervisanjima za umanjenje vrijednosti obračunate kamate su kao što slijedi:

	Napomena	2004	2003
Rezervisanje na dan 1. januara		**459**	**361**
Rezervisanje za umanjenje vrijednosti obračunate kamate	17	456	181
Obračunate kamate naplaćene u toku godine	17	-	(83)
Rezervisanje na dan 31. decembra		**915**	**459**

9. Ostala sredstva (nastavak)

Promjene na rezervisanjima za umanjenje vrijednosti potraživanja za naknadu od Ministarstva finansija su kao što slijedi:

	Napomena	2004	2003
Rezervisanje na dan 1. januara		**652**	**255**
Rezervisanja za umanjenje vrijednosti naknade u toku godine	17	785	397
Rezervisanje na dan 31. decembra		**1.437**	**652**

Analiza obračunate kamate po regionima valutama i dospijeću data je u Napomeni 22.

10. Osnovna sredstva

	Zemljište	Zgrade	Kancelarij -ska i kompjuter -ska oprema	Osnovna sredstva u pripremi	Nemateri- jalna ulaganja	Ukupno
Nabavna ili revalorizovana vrijednost						
Stanje 1. januara 2004.	**326**	**16.361**	**5.797**	**3.775**	**80**	**26.339**
Povećanja	-	-	24	1.878	26	1.928
Prenos sa osnovnih sredstava u pripremi	-	58	548	(606)	-	-
Otuđenja	-	(171)	(390)	(124)	(36)	(721)
Stanje 31. decembra 2004.	**326**	**16.248**	**5.979**	**4.923**	**70**	**27.546**
Ispravka vrijednosti						
Stanje 1. januara 2004	-	**5.168**	**4.443**	-	**37**	**9.648**
Amortizacija (Napomena 21)	-	214	519	-	7	740
Otuđenja	-	(89)	(350)	-	-	(439)
Stanje 31. decembra 2004	-	**5.293**	**4.612**	-	**44**	**9.949**
Sadašnja vrijednost sa stanjem na dan 31. decembra 2004	**326**	**10.955**	**1.367**	**4.923**	**26**	**17.597**
Sadašnja vrijednost sa stanjem na dan 31. decembra 2003.	**326**	**11.193**	**1.285**	**3.772**	**115**	**16.691**

10. Osnovna sredstva (nastavak)

Osnovna sredstva u pripremi se uglavnom odnose na dogradnju i rekonstrukciju poslovne zgrade centrale CBCG i poslovnog prostora bivših filijala ZOP-a. Dati avansi za osnovna sredstva dobavljačima za rekonstrukciju poslovnog prostora Banke u iznosu od EUR 611 hiljada (2003: EUR 1.129 hiljada) i EUR 1.203 hiljade avans za opremu koji se odnose na uvođenje softvera za novi platni promet su uključeni, takođe, u poziciju osnovna sredstva u pripremi. Objekat u izgradnji podliježe ovjeravanju od strane interne tehničke komisije CBCG. Po završetku radova, vrijednost će biti prenijeta na zgrade.

Osnovna sredstva su revalorizovana po tržišnoj vrijednosti. Procjena je izvršena u julu 2001. godine, od strane ovlašćenih procjenitelja. Kao osnova za procjenu korišćena je tržišna vrijednost, gdje je to bilo moguće, ili troškovi zamjene za imovinu koja je u upotrebi već dugi niz godina. Rukovodstvo smatra da tržišna vrednost zgrada nije materijalno značajno promijenjena u 2004. godini.

CBCG je, u skladu sa transformacijom platnog prometa, dala u operativni lizing komercijalnim bankama, opremu u iznosu od EUR 42 hiljade i poslovni prostor u iznosu od EUR 2.870 hiljada (2003: EUR 3.178 hiljada).

11. Računi komercijalnih banaka

	2004	2003
Obavezna rezerva komercijalnih banaka	25.454	19.122
Žiro računi komercijalnih banaka	15.473	12.707
Ukupno računi komercijalnih banaka	**40.927**	**31.829**

Komercijalne banke i njihove filijale koje posluju na teritoriji Republike Crne Gore obavezne su da obračunavaju obaveznu rezervu na propisane depozite u EUR i ostalim valutama i deponuju odnosna sredstva kod CBCG. U 2004. godini, obavezna rezerva je obračunavana primjenom propisane stope (23%) na prosječnu vrijednost depozita u prethodnoj nedelji (do jula 2004. godine u prethodne dvije nedjelje).

CBCG plaća kamatu 1% na godišnjem nivou na 25% sredstva, izdvojenih po osnovu obavezne rezerve.

Na dan 31. decembra 2004. godine procijenjena realna vrijednost računa komercijalnih banaka bila je EUR 40.927 hiljada (2003: EUR 31.829 hiljada) vidjeti Napomenu 24.

Analiza računa komercijalnih banaka po regionima, valutama, dospijeću i kamatnim stopama data je u Napomeni 22.

12. Računi Vlade i drugih organizacija

	2004	2003
Računi Vlade	7.520	7.690
Ostali računi	1.222	1.320
Ukupno računi Vlade i drugih organizacija	**8.742**	**9.010**

Vlada, državne organizacije i druge organizacije imaju svoje žiro račune kod Centralne banke preko kojih učestvuju u platnom prometu. Svi računi Vlade i drugih organizacija su nekamatonosni.

U račune Vlade uključen je iznos od EUR 7.268 hiljada koji se odnosi na depozit položen kao zalog za preostali iznos kredita odobren Vladi od strane bivšeg ZOP-a. Vidjeti Napomenu 7.

Na dan 31. decembra 2004. godine, procijenjena realna vrijednost računa Vlade i drugih organizacija je bila EUR 8.742 hiljade (2003: EUR 9.010 hiljada). Vidjeti Napomenu 24.

Analiza računa Vlade i drugih organizacija po regionima, valutama i dospijeću data je u Napomeni 22.

13. Obračunati troškovi kamata i druge obaveze

	Napomena	2004	2003
Rezervisanja za troškove restrukturiranja		181	751
Obaveze za poreze		130	18
Obračunati troškovi		153	74
Obračunati troškovi kamata		7	6
Ostalo		202	202
Ukupno obračunati troškovi kamata i ostale obaveze		**673**	**1.051**

Rezervisanja za troškove restruktuiranja predstavlja procjenu rukovodstva vezanu za iznos budućih troškova prelaska platnog prometa na komercijalne banke od januara 2005. godine. Vidjeti Napomenu 26.

Analiza obračunatih troškova kamata i ostalih obaveza po regionima, valutama i dospijeću data je u Napomeni 22.

14. Obaveze po osnovu primarne emisije prethodnika Centralne banke

Jugoslovenski dinari (YUD) izdati od strane bivše Narodne banke Jugoslavije ("NBJ") bili su novčana jedinica Crne Gore kao dijela bivše Savezne Republike Jugoslavije, do novembra 1999. godine.

Kao što je objelodanjeno u Napomeni 23, prava i obaveze CBCG u pogledu naslijeđenih sredstava i obaveza su predmet tekućih pregovora sa Narodnom bankom Srbije (NBS).

Prije usvajanja IAS, obaveze po osnovu primarne emisije prethodnika Centralne banke bile su izražene u iznosima i u valutama koje su odgovarale sredstvima naslijeđenim od strane CBCG.

15. Kapital, neraspoređena dobit i ostale rezerve

Kapital i rezerve CBCG, na dan njenog osnivanja, predstavlja razliku između ukupne vrijednosti identifikovanih sredstava i obaveza naslijeđenih od NBCG i ZOP-a. Kao što je navedeno u Napomeni 23, iznos sredstava, obaveza i drugih izdataka naslijeđenih od prethodnika Centralne banke biće predmet pregovora sa NBS.

U skladu sa Zakonom, osnivački kapital CBCG treba da iznosi DEM 5 miliona (EUR 2.556 hiljada). Sa stanjem na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja uplaćen je iznos EUR 556 hiljada po osnovu raspodjele neto prihoda CBCG a na osnovu potpisanog protokola o načinu uplate osnivačkog kapitala utvrđenim članom 52 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore (Napomena 9). Ostatak duga će se izmirivati u sladu sa sledećom dinamikom u dvije jednake godišnje rate do 30. juna 2005. godine odnosno 2006. godine. Osnivački kapital i generalne rezerve CBCG ne bi trebalo da su manje od 5% ukupnog iznosa svih obaveza iskazanih u bilansu stanja na kraju finansijske godine. Kapital se može uvećati za iznose koje utvrdi CBCG, a koje odobri Vlada. Neto prihod CBCG raspoređuje se, u skladu sa Odlukom Savjeta CBCG, u fond generalnih rezervi i Vladi Crne Gore. Dio neto prihoda utvrđen od strane Savjeta CBCG, predstavlja dobit Budžeta Republike i prenosi se na račun Ministarstva finansija. Neto gubitak, nastao u toku perioda, treba da se pokrije iz generalnih rezervi ranijih perioda ili na teret kapitala, ako iznos generalnih rezervi nije dovoljan. Bilo koji nedostatak kapitala treba da nadoknadi Vlada.

Tokom 2004 godine, u skladu sa Odlukom Savjeta CBCG, CBCG je raspodjelila Vladi Crne Gore, neto prihod za godinu završenu na dan 31. decembra 2003. godine u iznosu od EUR 2.963 hiljade.

16. Prihodi i rashodi kamata

	2004	2003
Oročeni depoziti kod stranih banaka	903	1.034
Krediti i avansi dati Vladi pre početka poslovanja CBCG		
- prihodi od kamata ostvarenih prema uslovima iz ugovora	168	62
Krediti i avansi dati domaćim bankama od prethodnika centralne banke		
- prihodi od kamata ostvarenih prema uslovima iz ugovora	367	432
Prihodi od kamata po osnovu korišćenja obavezne rezerve banaka	-	681
Ukupni prihodi od kamata	**1.438**	**2.209**
Rashodi kamata		
Obavezne rezerve komercijalnih banaka	(73)	(90)
Rashodi ostalih kamata	(12)	-
Ukupni rashodi od kamata	**(85)**	**(90)**
Neto prihodi od kamata	**1.353**	**2.119**

17. (Rezervisanje)/ukidanje rezervisanja za umanjenje vrijednosti kredita

	Napomena	2004	2003
Troškovi rezervisanja za sumnjiva i nenaplativa potraživanja po osnovu obračunate kamate	9	(456)	(181)
Troškovi rezervisanja za sumnjiva i nenaplativa potraživanja po osnovu naknade	9	(785)	(397)
Ukidanje rezervisanja za umanjenje vrijednosti kredita	7	9	581
Naplate prethodno otpisanih kredita	8	-	67
Ukupno (rezervisanje)/ukidanje rezervisanja za umanjenje vrijednosti kredita		**(1.232)**	**70**

18. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

	2004	2003
Prihodi od naknada i provizija		
Prihodi za usluge platnog prometa	9.346	11.295
Naknada za poslove fiskalnog agenta	845	457
Naknada za registraciju dokumentacije	479	989
Provizije za izdavanje licenci i dozvola	48	115
Ostale naknade i provizije	159	40
Ukupni prihodi od naknada i provizija	**10.877**	**12.896**
Rashodi od naknada i provizija		
Naknade za usluge drugih banaka	(52)	(46)
Ostali troškovi naknada i provizija	(119)	(143)
Ukupni rashodi od naknada i provizija	**(171)**	**(189)**
Neto prihod od naknada i provizija	**10.706**	**12.707**

Naknada za usluge platnog prometa predstavlja naknadu koju ostvaruje Centralna banka za usluge koje pruža imaocima žiro računa.

19. Ostali operativni prihodi

	Napomena	2004	2003
Prihodi od zakupnina imovine	10	432	203
Ostali prihodi		384	211
Ukupni ostali operativni prihodi		**816**	**414**

20. Troškovi zaposlenih

	2004	2003
Zarade	2.371	2.925
Doprinosi na isplate zaposlenima	535	1.701
Ostala primanja zaposlenih	1.229	962
Ukupni troškovi zaposlenih	**4.135**	**5.588**

21. Ostali troškovi poslovanja

	Napomena	2004	2003
Administrativni troškovi		1.148	1.562
Amortizacija	10	740	936
Ostali troškovi vezani za osnovna sredstva		429	453
Troškovi telefona, pošte i transporta		265	327
Humanitarne i kulturne aktivnosti		210	259
Porezi, osim poreza na dobit		72	101
Osiguranje		75	83
Ostalo		36	415
Troškovi kupovine stanova za zaposlene	9	-	929
Rezervisanje za troškove restruktuiranja		-	1.062
Ukupno ostali troškovi poslovanja		**2.975**	**6.127**

22. Upravljanje finansijskim rizicima

Upravljanje rizikom u okviru CBCG se odnosi na finansijske rizike (kreditni, tržišni, regionalni, rizik promjena kursa valuta, likvidnosti i rizik od promjene kamatnih stopa), operativne i pravne rizike. Glavni cilj upravljanja finansijskim rizikom je da se utvrde dozvoljeni limiti rizika kao i da se osigura da se izlaganje rizicima kreće unutar utvrđenih granica. Upravljanje operativnim i pravnim rizicima se vrši kako bi se obezbijedilo poštovanje internih politika i procedura radi smanjenja izloženosti ovim rizicima. Kao dio planova Savjeta CBCG da unaprijedi poslovanje u internom okruženju Banke, rukovodstvo je preduzelo sveobuhvatne preglede internih kontrola i procedura, uključujući i ponovnu procjenu procesa upravljanja finansijskim rizicima.

Kreditni rizik. CBCG je izložena kreditnom riziku u slučaju ne izvršavanja ugovorenih obaveza druge ugovorne strane u roku dospijeća. Obzirom da su krediti i avansi sa stanjem na dan 31. decembra 2004. godine dati pre početka poslovanja CBCG, CBCG nije u mogućnosti da upravlja kreditnim rizikom vezano za te kredite.

Izloženost kreditnom riziku u pogledu plasmana kod stranih banaka prije početka poslovanja CBCG je kontrolisana kroz redovnu analizu mogućnosti druge strane da otplati glavnicu i kamate.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku CBCG se generalno odražava na iskazanim pozicijama finansijskih sredstava u bilansu stanja. Uticaj mogućeg prebijanja potraživanja i obaveza, u cilju smanjenja potencijalnog kreditnog rizika, je nematerijalan.

22. Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Tržišni rizik. CBCG je izložena tržišnim rizicima. Tržišni rizici se javljaju u slučaju otvorenih pozicija zbog promjene kamatnih stopa, promjene kursa valute i promjene cijena hartija od vrijednosti i mijenjaju se u skladu sa tržišnim fluktuacijama.

Regionalni rizik. Sa stanjem na dan 31. decembra 2004. godine i 31. decembra 2003. godine svi krediti i avansi su plasirani u Crnoj Gori, a žiro računi predstavljaju sredstva plasirana od strane rezidenata. Stanja potraživanja od banaka izvan Crne Gore su objašnjene u Napomenama uz finansijske izvještaje. Depoziti po vidjenju i oročeni depoziti kod stranih banka i obračunate kamata u iznosu od EUR 52.822 hiljade (2003: EUR 38.015 hiljada) odnose na njemačke, britanske banke i američke banke.

Rizik promjena kursa valuta. Finansijska pozicija i novčani tokovi CBCG izloženi su efektima promjena kursa valuta. Izloženost riziku od promjena kursa valuta na dan 31. decembra 2004. godine, prikazana je u sljedećoj tabeli. Tabela sadrži sredstva i obaveze CBCG klasifikovane po valutama. Na dan 31. decembra 2004. godine, CBCG ima bilansne pozicije u sljedećim valutama:

	EUR	USD	GBP	YUD	CHF	Druge valute	Ukupno
Sredstva							
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	6.746	274	97	-	35	73	7.225
Oročeni plasmani kod stranih banaka	50.442	1.803	-	-	577	-	52.822
Krediti i avansi dati Vladi pre početka poslovanja CBCG	7.546	-	-	-	-	-	7.546
Krediti i avansi dati domaćim bankama od prethodnika centralne banke	950	-	-	-	-	-	950
Ostala sredstva	3.379	-	-	-	-	-	3.379
Osnovna sredstva	17.597	-	-	-	-	-	17.597
Ukupno sredstva	**86.660**	**2.077**	**97**	**-**	**612**	**73**	**89.519**
Obaveze							
Računi komercijalnih banaka	40.927	-	-	-	-	-	40.927
Računi Vlade i drugih organizacija	8.742	-	-	-	-	-	8.742
Obračunati troškovi kamata i ostale obaveze	673	-	-	-	-	-	673
Obaveze po osnovu primarne emisije prethodnika Centralne banke	-	-	-	5.308	-	-	5.308
Ukupno obaveze	**50.342**	**-**	**-**	**5.308**	**-**	**-**	**55.650**
Neto pozicije bilansa stanja	**36.318**	**2.077**	**97**	**(5.308)**	**612**	**73**	**33.869**

Na dan 31. decembra 2003. godine, CBCG je imala bilansne pozicije u sljedećim valutama.

	EUR	USD	GBP	YUD	CHF	Druge valute	Ukupno
Neto pozicije bilansa stanja	**35.060**	**2.020**	**72**	**(5.308)**	**606**	**15**	**32.455**

22. Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Rizik likvidnosti. Rizik likvidnosti se definiše kao rizik nepoklapanja dospijeća potraživanja i obaveza. U sljedećoj tabeli su prikazana potraživanja i obaveze sa stanjem na dan 31. decembra 2004. godine, prema njihovom ugovorenom dospijeću.

Stanje likvidnosti banke na dan 31. decembra 2004. godine je kao što slijedi:

	Period do mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Duži od 1 godine	Neutvrđeno dospijeće	Ukupno
Sredstva						
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	7.225	-	-	-	-	7.225
Oročeni plasmani kod stranih banaka	52.822	-	-	-	-	52.822
Krediti i avansi dati Vladi pre početka poslovanja CBCG	-	-	58	7.488	-	7.546
Krediti i avansi dati domaćim bankama od prethodnika centralne banke	-	-	-	950	-	950
Ostala sredstva	-	-	-	-	3.379	3.379
Osnovna sredstva	-	-	-	-	17.597	17.597
Ukupno sredstva	**60.047**	**-**	**58**	**8.438**	**20.976**	**89.519**
Obaveze						
Računi komercijalnih banaka	40.927	-	-	-	-	40.927
Računi Vlade i drugih organizacija	8.742	-	-	-	-	8.742
Obračunati troškovi kamata i ostale obaveze	496	-	177	-	-	673
Obaveze po osnovu primarne emisije od prethodnika Centralne banke		-	-	-	5.308	5.308
Ukupno obaveze	**50.165**	**-**	**177**	**-**	**5.308**	**55.650**
Neto rizik	**9.882**	**-**	**(119)**	**8.438**	**15.668**	**33.869**
Kumulativni rizik likvidnosti 31. decembra 2004.	**9.882**	**9.882**	**9.763**	**18.201**	**33.869**	-
Kumulativni rizik likvidnosti 31. decembra 2003.	**9.300**	**9.300**	**8.608**	**17.448**	**32.455**	-

Zastarela potraživanja su u potpunosti ispravljena i nemaju uticaja na prikazane podatke.

Rokovi dospijeća sredstava i obaveza, mogućnost prolongiranja po prihvatljivim troškovima, dospijeće obaveza su bitni faktori u procjeni likvidnosti CBCG i njenoj izloženosti promjenama kamatnih stopa i kurseva valuta.

22. Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Rizik od promjene kamatnih stopa. Finansijska pozicija i novčani tokovi CBCG izloženi su promjenama kamatnih stopa na tržištu. U skladu sa navedenim promjenama može doći do povećanja prihoda od kamata, ali takođe i do njihovog smanjenja u slučaju nepredviđenih promjena.

CBCG plasira sredstva po fiksnim kamatnim stopama čime se izlaže riziku od promjena kamatnih stopa. CBCG upravlja rizikom od promjene kamatnih stopa korišćenjem kratkoročnih fluktuacija na tržištu. Tekuća politika Centralne banke u upravljanju rizikom od promene kamatnih stopa je da ne koristi finansijske instrumente u obliku derivata.

Izloženost CBCG riziku od promjene kamatnih stopa prikazana je u sljedećoj tabeli. Tabela sadrži sredstva i obaveze CBCG iskazane po tekućim vrijednostima, kategorizovana po ranijim datumima ugovaranja ili dospijeća.

	Period do mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Duži od 1 godine	Nekamatonosno	Ukupno
Sredstva						
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	-	-	-	7.225	7.225
Oročeni plasmani kod stranih banaka	52.822	-	-	-	-	52.822
Krediti i avansi dati Vladi pre početka poslovanja CBCG	-	-	7.326	220	-	7.546
Krediti i avansi dati domaćim bankama od prethodnika centralne banke	-	-	-	950	-	950
Ostala sredstva	-	-	-	-	3.379	3.379
Osnovna sredstva	-	-	-	-	17.597	17.597
Ukupno sredstva	**52.822**	**-**	**7.326**	**1.170**	**28.201**	**89.519**
Obaveze						
Računi komercijalnih banaka	15.478	-	-	-	25.449	40.927
Računi Vlade i drugih organizacija	-	-	-	-	8.742	8.742
Obračunati troškovi kamata i ostale obaveze	-	-	-	-	673	673
Obaveze po osnovu primarne emisije prethodnika Centralne banke	-	-	-	-	5.308	5.308
Ukupno obaveze	**15.478**	**-**	**-**	**-**	**40.172**	**55.650**
Neto rizik	**37.344**	**-**	**7.326**	**1.170**	**(11.971)**	**-**
Kumulativni rizik31. decembra 2004.	**37.344**	**37.344**	**44.670**	**45.840**	**33.869**	**-**
Kumulativni rizik31. decembra 2004.	**26.772**	**-**	**-**	**28.345**	**32.455**	**-**

Na dan 31. decembra 2003. godine, izvršena je analiza osjetljivosti CBCG na promjene kamatnih stopa zasnovane na promjenama cijene sredstava, i ista se nije bitno razlikovala od analize ročnosti. Na dan 31. decembra 2004. godine, sve obaveze CBCG bile su nekamatonosne.

22. Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

U sledećoj tabeli dat je prikaz stvarnih kamatnih stopa za kamatonosne monetarne instrumente. Za sredstva koja su ugovorena bez kamate ili za sredstva koja su ugovorena sa kamatnom stopom nižom od tržišne, važeća kamatna stopa niže navedena, odražava ispravku vrijednosti promjene inicijalnih iznosa. Analiza je pripremljena na bazi važećih kamatnih stopa na kraju perioda.

	2004			2003		
	EUR	**USD**	**CHF**	**EUR**	**USD**	**CHF**
Sredstva						
Oročeni depoziti kod stranih banaka	2,00%	1,5%	0,3%	2,25%	1,12%	0,12%
Krediti dati Vladi pre početka poslovanja CBCG	12,00%	-	-	12,00%	-	-
Dugoročni krediti i avansi dati domaćim bankama od prethodnika Centralne banke	12,00%	-	-	12,00%	-	-
Kratkoročni krediti i avansi dati domaćim bankama	3,50%	-	-	3,50%	-	-
Obaveze						
Obavezna rezerva komercijalnih banaka	1,00%	-	-	1,00%	-	-

Kamatne stope prikazane u tabeli su zasnovane na ugovorenim kamatnim stopama. Vidjeti Napomene 7 i 8 vezano za kredite date Vladi i domaćim bankama prije početaka poslovanja CBCG za koje je ugovorena stopa od 12% godišnje.

23. Potencijalne i preuzete obaveze

Poravnanje sa Narodnom bankom Srbije. Pri osnivanju CBCG u novembru 2000. godine, sredstva, obaveze i drugi dugovi CBCG su naslijeđeni od Narodne Banke Crne Gore, koja posluje od 1999. godine, a nastala je od Podgoričke filijale Narodne Banke Jugoslavije, i Zavoda za obračun i plaćanja u Podgorici. Prava i obaveze CBCG u pogledu naslijeđenih potraživanja i obaveza su predmet pregovora sa Narodnom Bankom Srbije, koji su započeli sredinom 2003. godine. Rukovodstvo trenutno nije u mogućnosti da kvantifikuje iznose sredstava i obaveza koja treba da budu preuzete od strane CBCG, pored onih koji su iskazani u ovim finansijskim izvještajima.

Komisija koju čine predstavnici Vlade Republike Srbije, Vlade Republike Crne Gore, Savjet Ministara državne zajednice Srbija i Crna Gora i centralnih banaka država članica imala je nekoliko sastanaka u vezi utvrđivanja raspodjele deviznih rezervi, sredstava od sukcesije, dugova, kredita, aktive i pasive Narodne banke Jugoslavije, utvrđivanje datuma svih prosječnih stanja, kao i kriterijuma za raspodjelu imovine. Preliminarni izveštaj je bio predmet razgovora, ali obzirom na veliki broj pitanja, sporazum još uvek nije postignut. Rukovodstvo CBCG je mišljenja da CBCG ne može preuzeti dug prema povjeriocima Pariskog i Londonskog kluba kao ni druge obaveze koje je stvorila Republika Crna Gora. Zakon o Centralnoj banci Crne Gore izričito zabranjuje CBCG da jemči za obaveze Republike.

Sistem platnog prometa. Poslovne banke su nosioci platnog prometa za svoje klijente i pružaju sledeće usluge za svoje klijente: otvaraju i vode račune pravnih i fizičkih lica, obavljaju gotovinski i bezgotovinski platni promet, izvještavaju klijente o stanju na njihovim računima, vrše snabdjevanje svojih klijenata gotovinom i za svoje usluge naplaćuju naknadu. Poslovne banke su dužne da obaveštavaju CBCG o tarifi za usluge platnog prometa. CBCG otvara i vodi račune Trezora i državnih organizacija, poslovnih banaka i drugih klijenata Centralne banke u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci.

CBCG takođe distribuira i snabdjeva gotovinom poslovne banke. CBCG naplaćuje naknadu za usluge platnog prometa za svoje klijente na osnovu Odluke o naknadama za usluge platnog prometa u zemlji.

23. Potencijalne i preuzete obaveze (nastavak)

Tokom oktobra 2003. godine CBCG je raspisala javni međunarodni tender za nabavku Informacione tehnologije za novi međubankarski sistem platnog prometa u Republici Crnoj Gori. Ponude dobavljača su trebale da uključe implementaciju novog hardvera i uvođenje novih softwer rešenja. Banka je dobila nekoliko ponuda do kraja novembra 2003. godine i započela proces selekcije između ponuđača. Implementacija novog međubankarskog sistema platnog prometa je počela 2004. godine a završila se u januaru 2005 godine. Nabavna vrednosit novog hardvera i uvođenje novih softwer rešenja iznosili su EUR 1.202 hiljade.

Sudski procesi. Povremeno u toku normalnog obavljanja aktivnosti primaju se tužbe protiv Centralne banke Crne Gore. Na osnovu sopstvene procjene i procjene internih profesionalnih savjeta, rukovodstvo je mišljenja da neće biti materijalnih gubitaka i shodno tome, po tom osnovu, nije izvršeno rezervisanje u ovim finansijskim izvještajima.

Preuzete obaveze za ulaganje u osnovna sredstva. Po osnovu nabavke opreme CBCG, zaključno sa 31. decembrom 2004. godine CBCG je preuzela obaveze u iznosu od EUR 174 hiljade. Rukovodstvo CBCG vjeruje da će budući neto prihodi i izvori biti dovoljni da pokriju ovu i slične obaveze.

Preuzete obaveze po kreditima. CBCG nije imala, zaključno sa 31. decembra 2004. godine, materijalno značajne preuzete obaveze po kreditima. (2003: nula).

Založena imovina. CBCG nije imala, zaključno sa 31. decembrom 2004. godine, založenu imovinu.

24. Realna vrijednost finansijskih instrumenata

Realna vrijednost je iznos po kojem bi finansijski instrument mogao biti razmijenjen između zainteresovanih strana, a da nije u pitanju iznuđena prodaja ili likvidacija. Najbolji dokaz realne vrijednosti je navedena tržišna cijena.

Procjena realne vrijednosti finansijskih instrumenata je određena od strane CBCG korišćenjem dostupnih tržišnih informacija, gdje postoje, i odgovarajućih procjenjivačkih metodologija. Međutim, potrebno je prosuđivanje da se protumače tržišni podaci radi određivanja procijenjene tržišne vrijednosti. Kao što je opisano detaljnije u Napomeni 2, ekonomija Crne Gore predstavlja tržište u razvoju. Politička struktura, regulativni i pravni sistem se razvijaju. Obim aktivnosti na finansijskom tržištu je zanemarljiv. Iako je rukovodstvo koristilo dostupne informacije o tržištu u procjenjivanju realne vrijednosti finansijskih instrumenata, tržišne informacije možda ne pokazuju vrijednost koja može biti postignuta u tekućim okolnostima.

Finansijski instrumenti iskazani po realnoj vrijednosti. Gotovina i gotovinski ekvivalenti i ulaganja namijenjena prodaji iskazana su u bilansu stanja po tržišnoj vrijednosti. Kao što je navedeno u Napomeni 4, nezavisna tržišna cijena nije bila dostupna za neka ulaganja namenjena prodaji. Realna vrijednost tih sredstava imovine određena je od strane rukovodstva na bazi rezultata skorijih prodaja akcija, između nepovezanih partnera i razmatranjem ostalih relevantnih informacija kao što su finansijski podaci investitora, kao i finansijski podaci o preduzeću na koje se ulaganje odnosi.

Oročeni depoziti kod inostranih banaka. Realna vrijednost plasmana sa promjenljivom kamatnom stopom iskazana je po knjigovodstvenoj vrijednosti. Procijenjena realna vrijednost plasmana sa fiksnom kamatom zasniva se na diskontovanom novčanom toku primjenjujući važeće kamatne stope na tržištu novca na instrumente sa sličnim kreditnim rizikom i preostalom dospjelošću. Vidjeti Napomenu 6 za procijenjenu realnu vrijednost oročenih plasmana kod stranih banaka zaključno sa 31. decembrom 2004. godine.

Krediti i avansi dati Vladi i domaćim bankama. Krediti i avansi dati Vladi i domaćim bankama su umanjeni za rezervisanja za umanjenje vrijednosti. Procijenjena realna vrijednost kredita i avansa predstavlja diskontovani iznos procijenjenih budućih priliva. Očekivani prilivi gotovine su diskontovani primjenom tekućih tržišnih stopa radi određivanja realne vrijednosti. Vidjeti Napomene 7 i 8 za procijenjenu realnu vrijednost kredita i avansa zaključno sa 31. decembrom 2004. godine.

Pozajmice. Procijenjena realna vrijednost obaveza bez navedenog roka dospijeća je iznos plativ po zahtjevu. Rukovodstvo vjeruje da je teško procijeniti realnu vrijednost obaveza koje proizilaze iz primarne emisije prethodnika Centralne banke jer je status tih obaveza još neizvjestan.

25. Transakcije sa povezanim stranama

Smatra se da su povezane strane ona lica, kojima je omogućeno da imaju kontrolu nad drugom stranom, ili da imaju značajan uticaj na drugu stranu, a koji se ogleda u donošenju finansijskih i operativnih odluka. Kada se uzmu u obzir svi mogući odnosi sa povezanim stranama, pažnja je usmerena na prirodu odnosa, ne samo na pravnu formu.

Na dan 31. decembra 2004. godine, računi Vlade Crne Gore kod CBCG su u iznosu od EUR 8.744 hiljade (2003: EUR 9.010 hiljada), vidjeti Napomenu 12; neotplaćeni iznos kredita i avansa dati Vladi pre početka poslovanja CBCG je EUR 7.546 hiljada (2003: EUR 7.546 hiljada), vidjeti Napomenu 7.

26. Događaji posle datuma bilansa stanja

Centralna banka je u potpunosti prenijela funkciju platnog prometa na komercijalne banke 6. januara 2005. godine. Prenos funkcije platnog prometa će dovesti do značajnog smanjenja prihoda po osnovu naknada od pružanja usluga platnog prometa. Kao deo šireg procesa da se poveća operativna efikasnost i poboljša upravljanje rizicima, CBCG još od 2003. godine razmatra odgovarajuće metode kako bi se smanjili operativni troškovi povezani sa ovom funkcijom.